

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb Slovenskej republiky

Sídlo: Čachtická 17, 831 06 Bratislava

IČO: 421 70 460

Registovaná: Ministerstvom vnútra SR dňa 11.3.2009

www.apssvsr.sk

Výročná správa Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb SR za rok 2013 Odpočet práce

APSS SR začína VI. rok svojej existencie. Stala sa akceptovanou organizáciou, pôsobiacou v oblasti sociálnych služieb. V posledných rokoch rastie počet združení, asociácií, spolkov. Naša asociácia sa okrem práce, ktorú ste odvideli Vy všetci, môže dokladovať neustály rast členskej základe. Je nás 154 Na I. ustanovujúcom Valnom zhromaždení nás bolo 47.

Každý rok od svojho vzniku konštatujeme, že asociáciu potrebujeme ako našu spoločnú inštitúciu, ktorá nás má zastupovať vo vzťahu k samosprávnym orgánom, štátu a verejnosti. Má byť prostredníkom, cez ktorého sa môžeme vyjadrovať k celkovému nastaveniu systému poskytovania a financovania sociálnych služieb v Slovenskej republike. Má nám pomáhať v každodennom poskytovaní sociálnych služieb, má nám poskytovať poradenstvo, školenia, výklady zložitých právnych predpisov. To je hlavným cieľom našej existencie a účelom prečo sme členmi asociácie.

Aká bola naša činnosť v uplynulom roku

Práca predsedníctva: od májového valného zhromaždenia minulého roka, riadilo a určovalo predsedníctvo činnosť asociácie, schádzalo sa podľa plánu, spravidla každé dva mesiace. Predsedníctvo schvaľovalo alebo odporúčalo postup predsedníčke, podpredsedom a regionálnym koordinátorom. Na každom zasadaní predsedníctva informovali regionálni koordinátori o situácii v regiónoch. Stále, žiaľ platí, že čím ďalej od Bratislavy, tým sa situácia viac zhoršuje. Regionálne samosprávy často krát, v snahe ušetriť peniaze, neposkytujú svojim občanom umiestneným v zariadeniach sociálnych služieb takú finančnú podporu na ktorú majú podľa zákona nárok. Neuzavrú zmluvu s poskytovateľom na žijúcich klientov, znižujú v správnom konaní stupeň poškodenia zdravia klienta, vedú poradovníky na príspevky klientom, ktorým vydali a správoplatnili rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Vedie to k existenčným problémom poskytovateľov. Poskytovatelia sa obávajú domáhať sa práv svojich klientov, aby sa nedostali do nemilosti samospráv, pretože poskytnutím alebo neposkytnutím príspevkov rozhodujú o ich existencii.

Členovia predsedníctva sa zúčastňovali televíznych debát na tému sociálne služby v regionálnych aj celoštátnych televíziách, rozhlase. Uverejňovali články v časopisoch, písali v blogoch na internete. Nerovnoprávne financovanie klientov verejných a neverejných zariadení a nerovnaké podmienky na výkon činností verejných a neverejných poskytovateľov pretrváva 6-ty rok. V súčasnosti sme v komunikácii s úradom verejného ochrancu práv. Okrem týchto dvoch zásadných krívd by sme mohli menovať stovky nepravostí, ktorých sa na neverejných klientoch a poskytovateľoch dopúšťa samospráva obcí a vyšších územných celkov. ZMOS a SK8 sa stali lobistickými organizáciami, ktoré svojim tvrdošijným postojom v konečnom dôsledku spôsobujú problémy a nedostatky v systéme sociálnych služieb. Hoci vidíme snahu centrálnych orgánov o nápravu, táto snaha vždy narazí na lobby ZMOS alebo SK8. Po 6-tich rokoch sa pýtam: „Do kedy ešte bude pretrvávajúť stav, že bude dvojaký meter na vlastných občanov? Do kedy ešte budú „naši“ a „vaši“ klienti?“

Spoločenská mienka je vo väčšine prípadov na strane spravodlivosti. Darí sa nám nakloniť si spoločenskú mienku v tom zmysle, že naša legislatíva má nedostatky, ktoré spôsobujú problémy v systéme poskytovania sociálnych služieb. Aby sme čo najviac získali podporu verejnosti a priblížili jej naše postoje, pokračujeme v spolupráci s občianskymi združeniami, najmä s Jednotou dôchodcov Slovenska, Združením kresťanských seniorov Slovenska a s miestnymi klubmi dôchodcov, SOCIOU, Asociáciou sestier a pacientov, s HARTMANN – Rico v projekte dobrovoľníctva Dobrá duša, našimi členmi sa stali viaceré strešné organizácie pôsobiace v mimovládnom sektore v oblasti sociálnych služieb a verejnoprospešných aktivít.

Asociácia školila opatrovateľov v kreditovaných kurzoch. Asociácia predĺžila akreditáciu od Akreditačnej komisie MPSVR SR akreditáciu na Kurz opatrovania v trvaní 220 hodín do roku 2015 – na dva roky. Základy sociálnej rehabilitácie v trvaní 150 hodín, v tomto kurze sme nepredlžovali akreditáciu. Kurzy sú pre členov asociácie cenovo zvýhodnené. Vytvorili sme podmienky na to, aby mohli kurzy prebiehať aj mimo Bratislavy. Táto snaha však naráža na možnosti kvalifikovaných prednášateľov, prednášať mimo Bratislavy.

Ako sa vyvíjali vzťahy s vládou, rezortným ministerstvom, poslancami NR SR, regionálnej samosprávy v uplynulom roku. Asociácia má úprimnú snahu o spravodlivé riešenie nahromadených problémov s financovaním sociálnych služieb na Slovensku.

MPSVR SR

APSS SR je členom Pracovnej skupiny na prípravu novely zákona o sociálnych službách. Pracovnú komisiu viedol štátny tajomník MPSVR SR pán Burian.

Hoci 6-ta novela zákona o sociálnych službách zlyhala z pohľadu zrovnoprávnenia financovania, vidíme úprimnú snahu o zmenu. Dôkazom bola aj účelová, jednorazová dotácia pre neverejných poskytovateľov, ktorá bola sľúbená po protestoch pred NR SR. Dotácia sa zarátava spolu s ostatnými príspevkami samosprávy, čo hodnotíme negatívne, aj keď chápeme legislatívne obmedzenia. To, čo je pre nás pozitívne je fakt, že financie sme dostali priamo z ministerstva, bez diskriminačných zmlúv s vyššími územnými celkami. VÚC sa tešia, že im podiel z10. miliónov euro prílepí v ich rozpočte. Táto situácia plne odhalila pravú tvár samosprávy: ani ministerstvo nedokázalo s vyššími územnými celkami dorokovať spravodlivé rozdeľovanie dotácie neverejným poskytovateľom. Čo potom môže s VÚC dosiahnuť malé zariadenie?

Zmena podmienok prijímania klientov do DSS, ZS a ŠZ vniesla chaos do činnosti orgánov štátnej správy: Obvodných úradov, Regionálnych úradov verejného zdravotníctva, Vyšších územných celkov. Máme za to, že tento krok nebol dostatočne zvážený.

Pozitívom vo vzťahoch s ministerstvom bolo to, že s nami udržiavali kontakt a očakávali a žiadali od nás stanovisko. Najdôležitejší problém: odstránenie diskriminácie klientov neverejných zariadení, však vyriešený v novele nebol. Čiastočný posun vo financovaní neverejných poskytovateľov vidíme v tom, že financovanie niektorých druhov služieb, poskytovaných neverejnými poskytovateľmi, by malo byť priamo zo štátneho rozpočtu. Pozitívne je to v tom, že nebudeme priamo závislí od rozpočtových rozmarov každej samosprávy. Vedie ma to k záveru, že ak sa štát rozhodol (po zlých

skúsenostiach) financovať neverejných poskytovateľov priamo zo štátneho rozpočtu, ukazuje to na fakt, že samospráva nezvládla finančné zabezpečenie jednej z najdôležitejších kompetencií, ktoré jej zveril štát – že zlyhala a štát jej túto kompetenciu musí de - facto zobrať späť na centrálnu úroveň.

Napriek našej snahe o riešenie katastrofálnej situácie v Opatrovateľských službách, financovanie tejto služby nebolo v novele riešené a situácia sa aj tento rok zhoršuje. Národný projekt opatrovateľskej služby(NPOS), financovaný zo ESF sme dva krát veľmi ostro kritizovali. Prvý krát keď boli neverejní poskytovatelia vyradení z prvej etapy čerpania zdrojov. Druhý krát keď na čerpanie zdrojov z tohto projektu boli stanovené limity pre neverejných. Budeme požadovať po skončení tohto projektu, aká bola jeho skutočná úspešnosť a aký podiel čerpania bol pre neverejných poskytovateľov. Štát nám stále nedáva odpoveď ako chce riešiť katastrofálnu situáciu vo financovaní opatrovateľskej služby na území Bratislavy a BSK. Tu sa samospráva ani neverejní nemohli zapojiť do čerpania zdrojov z NPOS. ZMOS, pradoxne, nevidí žiaden problém v opatrovateľskej službe. Starosta jednej z najväčších mestských častí sa vyjadril, že neriešenie financovania opatrovateľskej služby na území tzv. veľkej Bratislavy, môže vyústiť až do zvažovania členstva týchto samospráv v ZMOS. Aj to poukazuje na fakt, že financovanie opatrovateľskej služby je problém obrovských rozmerov. Na Slovensku máme zaregistrovaných menej než 940 poskytovateľov opatrovateľských služieb. Z toho je menej ako 20 % neverejných poskytovateľov. Je to žalostne málo, ak zoberieme do úvahy fakt, že len obcí máme približne 3000. Ako potom poskytujú, alebo zabezpečujú obce svoju originálnu kompetenciu v opatrovateľskej službe? Ako chce štát realizovať deinštitucionalizáciu a čo najdlhšie zotrvanie odkázaných ľudí vo svojom prirodzenom, domácom prostredí? Toto považujeme za jeden zo zásadných problémov v stratégii sociálnych služieb v SR.

Asociácia je členom Výboru pre mimovládne organizácie, ktorý je poradným orgánom Rady vlády SR. Riešila: Napĺňanie princípu otvoreného vládnutia. To znamená, ako sa centrálné orgány otvárajú verejnosti a mimovládnym organizáciám. Ako a do akej miery pustia k spolupráci mimovládne organizácie. Ďalej systémov ako by mal štát podporovať mimovládne organizácie a prečo. Najdôležitejší problém bol snaha o zachovanie existujúceho modelu asignácie tzv. 2 % z daní z príjmov fyzických a právnických osôb. Táto činnosť sa rozbehla veľmi dobre. Uskutočnilo sa viacero zasadaní a boli prijaté viaceré významné odporúčania pre vládu a dokumenty, ktoré sa vláda zaviazala plniť. Asociáciu zastupuje predsedníčka.

Asociácia je členom Výboru pre seniorov, ktorý je poradným orgánom Rady vlády SR. Napriek celkovo neutešenej situácii seniorov s SR sa vláda snaží nájsť cesty na riešenie problémov v občianskom živote, podpore zlepšenia zdravotného stavu a sociálnej situácii seniorov, k čomu prispieva aj naše členstvo v rade. Asociáciu zastupuje podpredsedníčka Doc, MUDr. Bušová, CSc., MPH.

Asociácia je členom pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti pri Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja. Táto pracovná skupina pripravuje

nové témy do budúceho programovacieho obdobia na čerpanie finančných zdrojov z EU. Asociáciu tu zastupuje Ing. Ján Gasper.

Organizovanie seminárov a odborných konferencií

Odborné semináre a konferencie, ktoré organizovala APSS SR, alebo sme boli spoluorganizátori, alebo sme mali účasť s prezentáciou			
VII. Celoslovenský odborný seminár Inkontinencia a jej komplexné riešenie v zariadeniach dlhodobej starostlivosti.	11.a12.4.2013	Belušké Slatiny	Účasť s prezentáciou
5. Fórum poskytovateľov sociálnych služieb pre ľudí so zdravotným postihutím	18. a 19. 9.2013	Bratislava, Ministerstvo zdravotníctva SR	Účasť s prezentáciou v panelovej diskusii
Sociálna inklúzia skúsme spolu dosiahnuť viac	1.10.2013	Bratislava Ministerstvo hospodárstva SR	Účasť s prezentáciou
Konferencia Seniori 2013 seniori a bývanie	15.10.2013	Bratislava Ministerstvo zdravotníctva SR	Účasť v panelovej diskusii
Sociálne služby na Slovensku, ako ďalej?	21.11.2013	Bratislava SOZA	Hlavný organizátor

Verejné zhromaždenie občanov

26.11.2013 sme zvolali verejné zhromaždenie občanov, ktorého cieľom bolo ukázať verejnosti nespokojnosť s tým, že sa roky neriešia nahromadené problémy zle nastaveného systému financovania poskytovateľov sociálnych služieb.

Súčasne sa v tom istom dni konala tlačová konferencia spolu so Slovenskou katolíckou charitou a Združením seniorských prijímateľov sociálnych služieb.

Práca v Sociálnej rade

Sociálna rada pracovala podľa plánu a pravidelne sa stretávala. Advokátska kancelária GPL JUDr. Handiak, Mgr. Trnavský a JUDr. Vicová nám pomáhali pri príprave právnych stanovísk o ktoré požiadali členovia asociácie, alebo vyplynuli z potreby poskytovania služieb.

Naši členovia majú možnosť prístupu na **portál neziskového sektora na základe dohodnutej multilicencie**, na ktorom sa získame prehľad o neziskovom sektore, osobitne o legislatíve viažucej sa k sociálnym službám.

Úspešný portál www.ssss.sk. Naši členovia majú možnosť bezplatnej inzercie na portáli www.ssss.sk. Táto webová stránka je zaregistrovaná asociáciou a ponúka široké využitie pre členov.

Pokračujeme v spolupráci s českou APSS ČR.

Stále platí, že v časopise Sociální služby máme vyhradenú stranu pre naše články. Potrebovali by sme väčšiu zaangažovanosť členov, prispievateľov.

V minulom roku sme prijali cez českú asociáciu a na ich požiadanie delegáciu poskytovateľov z Talianska, ktorí nám odovzdali svoje skúsenosti a zaujímali sa o podmienky poskytovania sociálnych služieb na Slovensku. Talianska delegácia v tom čase navštívila viacero európskych štátov. Okrem nás ČR, Maďarsko.

Pokračujeme v spolupráci s Hartmann-Rico. V zmysle zmluvy prezentujeme logo tejto spoločnosti na každom našom mediálnom výstupe, alebo prezentácii. Každý člen asociácie dostáva bezplatne číslo časopisu Sociální péče, pričom náklady znáša táto spoločnosť a sú benefitom vyplývajúcim z členstva v asociácii.

Aktivizácia členskej základne

Dnes má asociácia 154 členov. Je to dosť, alebo málo? To je na posúdení každého člena. Celková skepsa, ktorá vládne v spoločnosti preniká aj do sociálnych služieb.

Veľmi pozitívne hodnotím to, že sa k nám prihlásili členovia, ktorí poskytujú služby podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane deti a sociálnej kuratele. Na tento odbor činností sociálnych služieb by mala vzniknúť osobitná pozícia zástupcu v predsedníctve.

Dúfali sme, že sa odstráni nerovnaný meter na klientov verejných a neverejných zariadení. To sa nepodarilo. Pred nami stoja tie isté otázky ako pred rokmi. Regionálne rozdiely sa na Slovensku prehĺbujú. Pociťujeme to aj v sociálnych službách. Niektoré kraje dokážu finančne zabezpečiť potreby občanov v poskytovaní sociálnych služieb, niektoré nie.

Členstvo v asociácii rastie. Pribúdajú noví členovia. Tomu sa veľmi tešíme, lebo čím nás bude viac, tým bude náš hlas silnejší.

O Vaše názory a Vašu podporu sa uchádzame. Len spoločným úsilím sa nám podarí prispieť k zmene zlej situácie. Len s Vašou podporou bude mať asociácia váhu v spoločnosti, na ministerstve a v samospráve.

Ako po minulé roky: Na VI. Valnom zhromaždení, ktoré sa koná v máji 2014, sa znovu vrátíme k najväčším problémom poskytovateľov sociálnych služieb na Slovensku:

1. **Nedostatočné financovanie** sociálnych služieb štátom a samosprávami. Štát posunul kompetenciu zabezpečovať sociálne služby na samosprávu a nedal jej na to dosť peňazí – nedokončil, s presunom kompetencií aj, fiškálnu decentralizáciu. To vedie k tomu, že samospráva viac financuje vlastné zariadenia.
2. **Nesprávne a nerovnako nastavená finančná podpora občanov**, ktorí sú klientmi rôznych druhov poskytovateľov sociálnych služieb. Samospráva nemá dostatok peňazí na kompetencie, ktoré jej zveril štát, preto sa snaží najskôr finančne podporiť vlastné zariadenia a hľadá diery v zákone o sociálnych službách aby nemusela rovnako podporiť svojich vlastných občanov umiestnených vo „svojich“ a u „iných“ druhov poskytovateľov.

3. **Nepreplácanie ošetrovateľských výkonov sestier** zdravotnými poisťovňami klientov sociálnych zariadení. Trvalý nedostatok peňazí v systéme ešte zhoršuje to, že sestry pracujúce v zariadeniach sociálnych služieb sú platené zo zdrojov sociálneho systému. Novela 6-tich zákonov, ktoré v tomto čase prerokováva NR SR, ktorými sa upravuje financovanie 9-tich výkonov bude však znamenať de facto podpora Agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti. My potrebujeme a musíme žiadať riešenie financovania SESTIER pracujúcich v zariadeniach sociálnych služieb. Štát na nás kladie požiadavky a podmienky a nedáva NIČ. To je neprípustný stav. Pozastavenie účinnosti Zákona o minimálnych mzdových nárokoch sestier je výsmechom právneho štátu.

Uvedenými tromi bodmi výpočet zle nastavených ustanovení legislatívy nekončí. V ich kritike budeme pokračovať. Som toho názoru, že sa asociácia svojím, už 5 ročným, pôsobením stala lídrom pri presadzovaní záujmov poskytovateľov sociálnych služieb v SR a svojou činnosťou sa stala partnerom pre orgány štátnej správy, samosprávy. Pomáha svojou existenciou pri udržaní vysokého štandardu poskytovaných sociálnych služieb neverejnými poskytovateľmi a prispieva k demokratizácii a rovnoprávnemu postaveniu verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Vážim si prácu všetkých Vás, ktorí vo svojom voľnom čase ako dobrovoľníci pracujete pre asociáciu. Všetko sa počíta. Ďakujem pani Juliane Hanzovej, ktorá prevzala starostlivosť o prípravu a jazykovú úpravu článkov do časopisu Sociálni služby a veľmi zodpovedne to aj robí.

Chcem poďakovať členom Predsedníctva asociácie, osobitne regionálnym koordinátorom, ktorí sú prvými kontaktnými osobami pre členov a súčasne partnermi pre samosprávu. Patrí im vďaka, že obhajujú záujmy všetkých poskytovateľov a dokážu zvládnuť vyvážený vzťah so samosprávou – často vo veľmi vypätých situáciách. Ďakujem pani Márii Trenčíkovej za prácu v revíznej komisii. Jej prínos je pre čistotu nášho hospodárenia veľmi vysoký. Osobitne chcem poďakovať, Doc. MUDr. Božene Bušovej, CSc, MPH, za jej každodennú dobrovoľnícku prácu pre asociáciu.

Ďakujem aj, pani Svobodovej a Třebenskej, Vaňovej, ktoré nám pomáhajú pri organizácii práce v asociácii a pri organizácii akreditovaných kurzov a za prípravu dnešného VI. Valného zhromaždenia.

Chcem poďakovať Vám všetkým, ktorí v týchto ťažkých podmienkach poskytujete sociálne služby, na úkor vlastného voľného času a často vlastných peňazí. Len ľudia s dobrým srdcom a zmyslom pre povinnosť pracujú ešte stále pre svojich klientov. Pre našich klientov sme sa stali, my zamestnanci v zariadeniach sociálnych služieb, ich rodinou a to je naša najväčšia zásluha a odmena. Ďakujem Vám za to!

Ing. Milada Dobrotková, MPH
predsedníčka APSS SR
V Bratislave 22.5.2014